

ตามหาพันธุ์ดี...

มาไว้ที่ ม.แม่โจ้

เรื่อง : “อ.วินัย วิริยะอลงกรณ์”

สาขาไม้ผล ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่

เมื่อเอ่ยถึง “พันธุ์ดี” หลายคนคงนึกถึงภาคเหนือ หลายคนอาจลืมนี่ไปแล้ว หรือว่าหลายคนอาจจำไม่ได้ว่ามีพันธุ์อะไรบ้างในเมืองไทย อาจรู้จักเฉพาะพันธุ์ที่เป็นการค้า หรือที่มีการจำหน่ายกันทุกวันนี้ จากผลกระทบด้านการตลาดของผลผลิตพันธุ์ดีทำให้พื้นที่การปลูกพันธุ์ดีลดลงอย่างมาก ขณะเดียวกันในขณะนั้น(หลายปีมาแล้ว) สัมกำลังได้รับความ-

ลันจีสวนพ่อหลวงมนัส จ.เชียงราย

นิยมของตลาดสูงมาก ทำให้มีการโค่นต้นลันจีแล้วหันมาปลูกส้มกันอย่างมากมาย โดยไม่คิดถึงว่าอนาคตส้มจะเป็นอย่างไร หรือว่าลันจีจะสูญพันธุ์ไปหรือไม่ ผู้เขียนคงไม่ต้องการหาใครมารับผิด และคงไม่โทษใครทั้งนั้น เพราะว่าสินค้าเกษตรมีขึ้นมีลง ความนิยมชมชอบของแต่ละพืชในแต่ละยุคสมัยไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามโทษก็ไม่ได้ เพราะการเข้าให้ความช่วยเหลือจากองค์กรรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังน้อยเกินไป และไม่เข้าถึงตัวเกษตรกรมากนัก การเอาใจใส่ตัวเกษตรกร และการค้นคว้าหาความรู้ การให้การศึกษา การยอมรับวิชาการใหม่ๆ ของเกษตรกรเองก็ยังมีน้อยเกินไป ซึ่งต้องเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่ต้องพยายามเอาความรู้ และความเอาใจใส่ตัวเกษตรกรให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้คุณภาพของชีวิตเกษตรกรไทยดีขึ้นกว่านี้

มองถึงปัจจุบัน ผู้เขียนเองมีอาชีพ 2 อย่าง คือ รับราชการ และเป็นชาวสวนไม้ผลแถบภาคตะวันออก ได้ประสบกับปัญหาเรื่องราคาผลผลิตพอสสมควร จากประสบการณ์การทำสวนไม้ผลในภาคตะวันออก พบว่าการเข้าให้ความช่วยเหลือจากองค์กรภาครัฐไม่ทันเอกชน ทำให้เกิดปัญหาสินค้าเกษตรตกต่ำอย่างเช่นทุกวันนี้ คนที่ได้ดีและร่ำรวยกว่าเกษตรกรคือใคร? หลายคนอาจมองว่าตัวเกษตรกรเองต้องช่วยเหลือตัวเองก่อน แต่อย่าลืมว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักวิชาการ ข้าราชการทั้งหลายต้องเป็นตัวหลักในการให้ความรู้อย่างจริงจังกับเกษตรกร และไม่หวังผลประโยชน์ใส่กระเป๋าทันทีจากเกษตรกร เพราะว่าทุกวันนี้ได้รับเงินเดือนจากเกษตรกรอยู่แล้ว ไม่ว่าท่านจะอยู่หน่วยงานใดก็ตามก็สามารถทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมได้ทั้งสิ้น (ถ้าคิดจะทำ) บทความนี้ไม่ได้เรียกร้องอะไรมาจากภาครัฐ และต้องการสะท้อนถึงปัญหาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มันเริ่มแย่งๆ ทุกปี ผู้เขียนไม่แน่ใจว่ายิ่งเกิดปัญหาภาวะโลกร้อน (Global warming) ที่จะทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน ผลไม้ไทยจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

กลับมาเรื่องลันจีบ้าง ผู้เขียนมีความชอบลันจีเป็นทุนส่วนตัว เนื่องจากลันจีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รูปร่างสวยงาม สีสวย บางพันธุ์มีกลิ่นหอม บางพันธุ์ฝาด บางพันธุ์ติดผลดก บางพันธุ์ผลใหญ่ ฯลฯ จะเห็นได้ว่าความหลากหลายทางชีวภาพของลันจีมีมากจริงๆ จากประสบการณ์ที่เคยทำงานวิจัยลันจีอยู่หลายปียิ่งทำให้มีความรู้สึกลันจี

ลันจีพันธุ์ทิพย์สวนนายพล จ.กาญจนบุรี

สวนอนุรักษ์พันธุ์ลั่นจี่กะโหลกใบยาวของ คุณอารมย์ ทองบุญนาค จ.ปทุมธานี

เป็นพืชที่เราต้องอนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันงานวิจัยเรื่องลั่นจี่มีการทำกันอยู่เป็นกลุ่มเล็กๆ ไม่มากนัก และนักวิชาการเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญลั่นจี่มากนัก (ถ้าไม่ใช่กระแสนิยม) แหล่งรวบรวมพันธุ์ที่มีอยู่ก็แทบจะหาได้ยาก ความรู้หรือแหล่งรวบรวมเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะลักษณะทางพันธุกรรมลั่นจี่ยังมีน้อยเกินไป

จากการค้นคว้าในหนังสือเรื่องลั่นจี่หลายเล่ม เขียนไว้ว่าลั่นจี่ที่มีปลูกในประเทศไทย มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นลั่นจี่ที่ปลูกทางภาคกลาง เช่น พันธุ์กะโหลกใบยาว พันธุ์จีน พันธุ์ไทย สําแหงทอง สําเภแก้ว ฯลฯ กลุ่มที่ 1 นี้ ต้องการอุณหภูมิต่ำเพียงไม่มากนัก ประมาณ 12-18 องศาเซลเซียส เพียงไม่กี่วัน หรือประมาณ 1 สัปดาห์ ก็สามารถสร้างตาดอก และออกดอกได้แล้ว (จากการสังเกตที่แม่โจ้ เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 4 ปี) อย่างไรก็ตามเป็นที่สังเกตว่าถ้าปีใดมีอุณหภูมิต่ำมากๆ เช่นปีนี้ (2550) กลับพบว่าลั่นจี่ในกลุ่มนี้มีการออกดอกมาก แต่ไม่ค่อยติดผล และกลุ่มที่ 2 เป็นลั่นจี่ที่ปลูกทางภาคเหนือ ซึ่งกลุ่มนี้สันนิษฐานกันว่ามีการนำเข้ามาจากประเทศจีน เช่น พันธุ์ฮงฮวย โอว-เฮียะ จักรพรรดิ กิมเจง กวางเจา ฯลฯ กลุ่มนี้ต้องการความหนาวเย็นมาก ประมาณ 10-15 องศาเซลเซียส เป็นเวลาประมาณ 3-4 สัปดาห์ จึงจะออกดอกได้ดี จากความหลากหลายทางพันธุกรรมของลั่นจี่นี้เอง ทำให้ผู้เขียนเริ่มสนใจที่จะศึกษาและรวบรวมพันธุกรรมไว้ ทั้งจาก

ภาคเหนือ ภาคกลาง ซึ่งลั่นจี่บางสายพันธุ์ผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์จาก คุณสายฝน รัตนานนท์ ที่กรุณาจัดหาสายพันธุ์ที่ผู้เขียนต้องการรวบรวม โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ เลย ทั้งนี้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ได้ศึกษาต่อว่าเรามีของดีที่ควรแก่การเก็บรักษาและปรับปรุงพันธุ์ให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป จากความคิดของผู้เขียน แม่โจ้เป็นสถาบันการศึกษาด้านเกษตรที่เก่าแก่ เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วๆ ไป ฉะนั้นลั่นจี่ก็ควรอยู่คู่กับแม่โจ้ต่อไป ตราบเท่าที่แม่โจ้อยู่ อย่างไรก็ตามจากปัญหาระบบราชการ ทำให้ผู้เขียนไม่สามารถทำการศึกษารวบรวมพันธุ์ลั่นจี่เพิ่มเติม ตลอดจนการปฏิบัติดูแลรักษาอาจไม่ดีเท่าที่ควร แต่ด้วยความตั้งใจที่จะทำ ก็จะพยายามเก็บรวบรวมให้นานที่สุด และให้เกิดประโยชน์กับสังคม การเรียนการสอนของคณาจารย์และผู้ที่สนใจเรื่องลั่นจี่มากที่สุด เท่าที่ผู้เขียนยังคงรับผิดชอบงานนี้อยู่

สายพันธุ์ลั่นจี่ในกลุ่มภาคกลาง (ปลูกที่สาขาไม้ผล ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่)

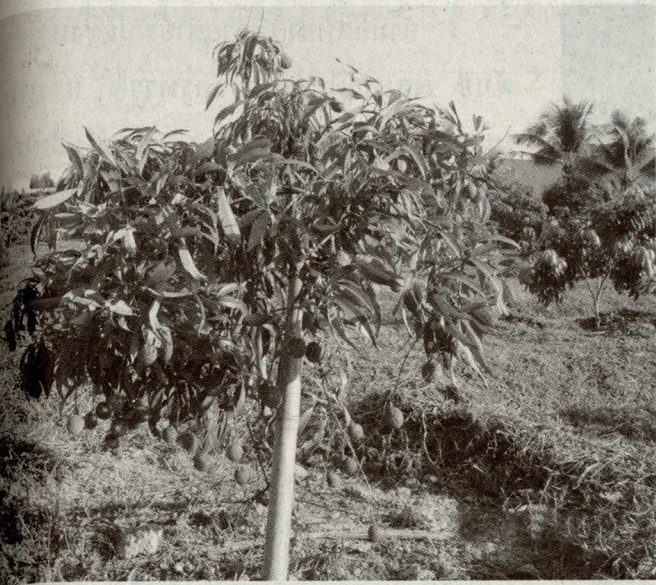
● พันธุ์กะโหลกใบยาว

การติดผลดก ผลมีขนาดปานกลาง ทั้ง

พันธุ์กะโหลกใบยาว

พันธุ์ไทย

พันธุ์กลม

อาจเป็นเพราะมีการติดผลดีมาก ผลดก รสชาติหวานเมื่อแก่ ถ้ามีการบำรุงดูแลรักษาที่ดี รสหวานมีกลิ่นหอมเล็กน้อย ลักษณะใบคล้ายใบลิ้นจี่พันธุ์ทิพย์ของ จ.กาญจนบุรี (ผู้เขียนเข้าใจว่าเป็นพันธุ์เดียวกัน เนื่องจากลักษณะผลและใบเหมือนกัน และผู้เขียนเคยให้อาจารย์ท่านหนึ่งทดสอบโดยใช้เอนไซม์ esterast และ peroxidase พบว่ามีการแสดงแถบของเอนไซม์เหมือนกัน แต่ผู้เขียนไม่ได้ติดตามต่อ)

● พันธุ์ไทย

มีการออกดอกง่าย ติดผลดี ดกพอๆ กับพันธุ์กะโหลกใบยาว ผลใหญ่กว่ากะโหลกใบยาวเล็กน้อย ผลสีแดงเมื่อแก่ สวยงาม รสหวาน ลักษณะใบคล้ายพันธุ์ค่อม เพียงแต่พันธุ์นี้ใบไม่เป็นคลื่นเหมือนพันธุ์ค่อม

● พันธุ์ค่อม

มีการออกดอกง่าย ติดผลดี ดกพอๆ กับพันธุ์ที่ได้กล่าวมาแล้วเช่นกัน ผลใหญ่กว่ากะโหลกใบยาวเล็กน้อย ผลสีแดงคล้ำเมื่อแก่ และไม่แดงสดเหมือนพันธุ์ไทย รสหวาน ลักษณะใบคล้ายพันธุ์ไทย เพียงแต่พันธุ์นี้ใบเป็นคลื่นมาก ทรงพุ่มทึบ แต่มองดูสวยงาม ใบพริ้วสวยเมื่อโดนลม

● พันธุ์จีน

มีการออกดอกง่าย ติดผลดี และดก แต่ก้านช่อดอกสั้น ทำให้ช่อดอกกระจุกบ้างพอสมควร ผลไม่ใหญ่มากนัก ขนาดผลใกล้เคียงกับกะโหลกใบยาว ใบใหญ่ หนา

พันธุ์จีน

พันธุ์สาแหรกทอง

มองดูแข็งแรงกระด้าง ทรงพุ่มทึบ ผลรสชาติหวาน ผิวผลสีแดงคล้ำเมื่อแก่

● พันธุ์สาแหรกทอง

มีการออกดอกได้ดี แต่ไม่ย้ง่ายนักถ้าหากปีใดไม่มีความหนาวเย็นเลย การออกดอกจะมีเพียงเล็กน้อย หรือไม่ออกดอกเลย การติดผลดีและดก ผลขนาดปานกลาง ใกล้เคียงกับพันธุ์ค่อม ผิวผลสีแดงเข้มเมื่อแก่มีรสชาติหวาน

ยังมีอีกหลากหลายสายพันธุ์ซึ่งบางสายพันธุ์ ผลใหญ่ใกล้เคียงจักรพรรดิ บางพันธุ์รสชาติฝาดมาก ฝาดน้อย บางพันธุ์เมล็ดใหญ่พอๆ กับผล หรือว่าต้นสูง ต้นทรงพุ่มเตี้ย บางพันธุ์ผลกลม บางพันธุ์ผลเป็นรูปทรงยาวรี บางพันธุ์ผิวผลสีดำเข้ม ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการศึกษาคัดลองตามทุนทรัพย์ที่มีอยู่ และตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย ภาพตัวอย่างข้างต้นผู้เขียนไม่ได้แนะนำให้ปลูก หรือฟันธงว่าเป็นพันธุ์ที่ดี ซึ่งคงต้องใช้เวลาอีกพอสมควรในการศึกษาเพื่อหาว่าพันธุ์ใดที่จะมีศักยภาพปลูกภาคเหนือ ภาคอีสาน หรือภาคอื่นๆ ได้นอกจาก จ.สมุทรสงคราม แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อยสำหรับนักอนุรักษ์สายพันธุ์พืช ตลอดจนงานด้านการเรียนการสอนและผู้สนใจ สำหรับข้อมูลรายละเอียดมากกว่านี้สามารถสอบถามกับผู้เขียนได้โดยตรงที่สาขาไม้ผล ภาควิชาพืชสวน คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จ.เชียงใหม่ โทร. 053-873387 ต่อ 21

📖 แนวโน้มการส่งออกผัก ผลไม้กระป๋องและแปรรูป ปี 2550

การส่งออกผัก ผลไม้กระป๋องและแปรรูป เดือนมกราคม-มีนาคม 2550 มีมูลค่า 326.50 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวเพิ่มขึ้น 9.16% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2549 โดยมีปริมาณการส่งออก 368.457 ตัน ขยายตัวเพิ่มขึ้น 1.03% ทั้งนี้อุปสรรคสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกผัก ผลไม้กระป๋องในปี 2550 คือ ความผันผวนของค่าเงินบาท และสภาพอากาศที่แล้ง ทำให้ผลผลิตสับปะรดมีแนวโน้มลดลงจากปี 2549 อีกทั้งราคาวัตถุดิบสำคัญ เช่น น้ำตาล และแผ่นเหล็กมีการปรับราคาสูงขึ้น ในส่วนของข้าวโพดหวานนั้น สมาคมผู้ผลิตข้าวโพดหวานของสหภาพยุโรปตัดสินใจฟ้องทุ่มตลาดข้าวโพดหวานไทย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการรอฟังผล โดยผู้ส่งออกไทยที่ถูกไต่สวนต้องเสียภาษีในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 13.2 ประเทศคู่แข่งสำคัญของผักผลไม้กระป๋องและแปรรูปของไทย ได้แก่ ฟิlipปีนส์ และจีน ส่วนตลาดใหม่ที่มีอัตราการขยายตัวสูง คือ รัสเซีย 58.85%, โปแลนด์ 40%, ฝรั่งเศส 29.28% และยูเครน 172.90%

ข้อมูลจาก... สำนักบริการ กรมส่งเสริมการส่งออก

